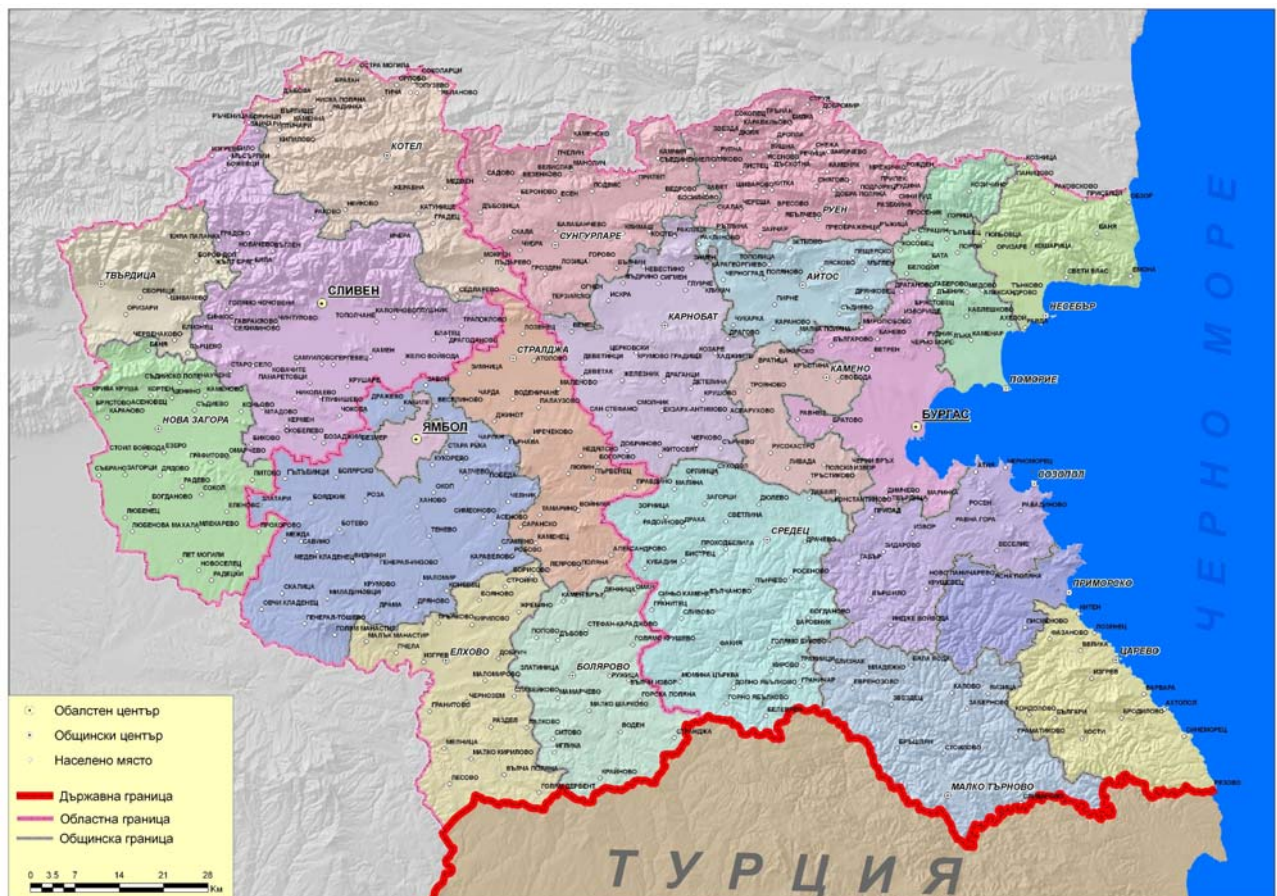

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ ЗА ПЕРИОДА 2007–2013 г.

Работен вариант

РЕЗЮМЕ

юни 2005

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ ЗА ПЕРИОДА 2007–2013 г.

Работен вариант

Настоящият работен вариант е изготвен от екип в състав:

Велеслава Абаджиева, ръководител, Фондация ТАЙМ
Деница Николова, Фондация ТАЙМ
Орлин Диков, „ПОВВИК ООС“ ООД
Мирослава Терзийска, „ПОВВИК ООС“ ООД
Десислава Ковачева, „ПОВВИК ООС“ ООД
Атанаска Николова, Фондация „Зеленият Бургас“
Радостина Ценова, Българска фондация Биоразнообразие
Стиляна Савова, Асоциация на българските черноморски общини
Милена Михайлова, Клуб европейски инициативи „Идея“

Екипът изразява своите благодарности на ръководствата и експертите в областните администрации Бургас, Сливен и Ямбол, общинските администрации, които предоставиха коментари и информация, и Асоциация за стартиране, развитие и реструктуриране на малки и семейни бизнеси – Бургас за съдействието при изготвянето на настоящия документ.

Специални благодарности за активното участие и изключителния принос при изготвянето на работния вариант на Регионалния план за развитие на Югоизточен район за планиране се изказват на г-жа Фани Семерджијева – заместник областен управител на област Бургас, г-н Атанас Павлов – заместник областен управител на област Сливен, г-жа Мария Димитрова – заместник областен управител на област Ямбол, г-н Константин Коцев – главен секретар на област Бургас, г-жа Петя Качарова – началник отдел „Регионално развитие“, област Сливен, г-н Петър Алексиев – началник отдел „Регионално развитие“, област Ямбол, г-жа Мариела Червенякова – младши експерт, отдел „Регионално развитие и териториално устройство“, област Бургас, г-жа Нели Гергова – старши експерт, област Бургас, г-жа Весела Омайникова – старши експерт, област Сливен, г-жа Анна Димова – старши експерт, област Сливен, г-жа Мартина Златева – главен експерт, област Сливен, г-жа Женья Андонова – младши експерт, област Сливен, г-жа Милена Дойчева – младши експерт, област Ямбол, г-н Атанас Саракостов – младши експерт, област Ямбол, г-жа Галя Павлова – старши експерт, област Ямбол, г-н Ниязи Ашиков – старши експерт, област Ямбол, г-н Огнян Огнянов – старши експерт, област Ямбол, г-жа Ирина Герасимова – Национален природонаучен музей.

Съдържание	
Списък на използваните съкращения в текста.....	4
Въведение.....	5
I. Анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние и на потенциала за развитие на района	7
1. Описание на района	7
2. Население	7
3. Социален сектор	8
4. Стопански сектор	10
4.3. Туризм	11
4.4. Земеделие	12
4.5. Горско стопанство	12
4.6. Транспорт.....	13
5. Техническа инфраструктура	13
6. Иновации и технологии, центрове за научни изследвания и иновации	14
7. Състояние на околната среда	14
8. Възможности за финансиране, съфинансиране и усвояване на средствата по председинителните и структурните фондове.....	15
9. Териториално-урбанистична структура.....	15
10. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT).....	16
II. Стратегическа част.....	17
1. Визия.....	17
2. Стратегически цели, приоритети и мерки.	17
Стратегическа цел 1: Създаване на условия за икономически растеж с темпове, изпреварващи средните за страната.	17
Стратегическа цел 2: Осигуряване на благоприятна, здравословна и стимулираща развитието жизнена среда.	19
Стратегическа цел 3: Подобряване управлението на процеса на развитие.....	20
Стратегическа цел 4: Развитие на трансгранично и регионално сътрудничество.....	20
III. Обхват на районите за целенасочено въздействие	22
IV. Индикативна финансова таблица	23
V. Наблюдение, оценка, контрол и актуализация на Регионалния план за развитие на ЮИРП.....	28

Списък на използваните съкращения в текста

АД	Акционерно дружество
АМ	Автомагистрала
АТЦ	Автоматична телефонна централа
БПС	Бункерна помпена станция
БТК	Българска телекомуникационна компания
ВиК	Води и канализации
ВН	Високо напрежение
ГКПП	Гранично контролно-пропускателен пункт
ГНК	Главен напоителен канал
ГТ	Главен тръбопровод
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ММЦ	Международен младежки център
МП	Местен път
МТК	Международен транспортен коридор
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НК	Напоителен канал
НН	Ниско напрежение
НС	Напоителна система
НУ	Начално училище
о.п.	Околовръстен път
ОбщСП	Общински център за социално подпомагане
ОВОС	Оценка за въздействието на околната среда
ОГП	Общ градоустройствен план
ОДЗ	Обединено детско заведение
ОДК	Общински детски комплекс
ОУ	Основно училище
ППП	Предпроектни проучвания
ПРООН	Програма на ООН за развитие
ПС	Помпена станция
ПС	Помпена станция
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПТТС	Пощенска, телеграфна и телефонна станция
ПУ	Пътно управление
РЦВ	Райони за целенасочено въздействие
СН	Средно напрежение
СОУ	Средно общообразователно училище
СЧН	Средночасова норма
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
ТК	Транспортен коридор
ТПП	Телеграфопощенски пункт
ТУП	Териорално устройствен план
ХМФ	Хидромелиоративен фонд
ЦАМТЦ	Цифрова автоматична междуселищна телефонна централа
ЦДГ	Целодневна детска градина
ЮИРП (ЮИР)	Югоизточен район за планиране

Мерни единици

V	волт
kV	киловолт
kVA	киловолтампер
MW	мегават
дка	декар
л/сек	литра в секунда

Въведение

Регионалният план за развитие на Югоизточния район за планиране, като един от шестте плана за развитие на ниво NUTS II за периода 2007–2013 г., е основен документ за планиране на регионалното развитие в Република България. Документът е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие и взаимовръзката между целите и приоритетите на Националната стратегия за регионално развитие (НСРР), Областните стратегии за развитие на 3-те области, включени в територията на района – Бургас, Сливен и Ямбол и на инициативите на съставните на района общини. НСРР и регионалните планове се изготвят в съответствие с целите и приоритетите на Националния план за развитие.

Следвайки препоръките на ЕС и разпоредбите на Закона за регионално развитие (ЗРР), Регионалният план цели балансирано развитие за намаляване на междуобластните и вътрешни различия в социално-икономическите условия, повишаване на заетостта и доходите, както и насърчаване на трансграничното сътрудничество. По предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на финансите, Планът се приема от Министерския съвет.

По смисъла на Закона за административно-териториалното устройство на Република България, районът за планиране не е административно-териториална единица и се използва само за целите на регионалното развитие и регионалната статистика. Създаването на районите за планиране е в отговор на изискването за провеждане на регионална политика от страна на ЕС, където районите на ниво NUTS II са основен обект за планиране, програмиране, прилагане и мониторинг. Тези райони, при които БВП е под 75% от средния за страните членове на ЕС, имат пряко отношение към усвояване на средствата, предвидени по Цел 1 на Структурните фондове, а именно „Насърчаване на развитието и структурното приспособяване на регионите с изоставащо развитие“. Държави, при които цялата територия попада в тази категория могат да кандидатстват за финансиране и от Кохезионния фонд.

Въпреки системния растеж на БВП в страната, различията в развитието между България и държавите – членове на ЕС, остават значителни. През 2002 г. БВП на човек е приблизително 28% от средния за ЕС15 и по този показател страната е на последно място сред европейски страни членове (наравно с Румъния). Сравненията с новоприсъединилите се страни също не са в полза на България (стойностите на този показател са най-високи за Кипър, Малта и Словения – между 80 и 85% от средния за ЕС25 и най-ниски за Латвия, Полша и Естония – около 40–45%)¹. Данните за 2002 г. сочат, че БВП на глава от населението в ЮИРП е под средното за страната, което означава, че районът е в още по-неизгодна позиция в сравнение с другите страни членки на ЕС.

Регионалният план за развитие представлява отправна точка за придобиване и разпределение на държавната помощ за районите за целенасочено въздействие и е една от базите при

¹ Ново партньорство за сближаване, конвергенция, конкурентност, сътрудничество, ЕК 2004, с. 11

определяне на помощта от структурните фондове на ЕС по Националната оперативна програма за регионално развитие.

Конкретните задачи, които са поставени при разработването на регионалния план за развитие на района са определянето на визията, стратегическите цели, приоритетите и мерките за развитие на Югоизточния район за планиране за съответния планов период. В него се очертават териториалния обхват на видовете райони за целенасочено въздействие, спецификата и обосновката на мерките за развитие. Като ясен акцент и импулс за развитие на района се посочва специфичното географско положение, транспортния коридор №8 и неизползвания все още в пълна степен потенциал за трансгранично сътрудничество с Република Турция. Визията за развитие на Югоизточния район за планиране е свързана с постигането на високо ниво на икономическо развитие на основата на нови и високи технологии, туризъм и устойчиво използване на природните ресурси. При изготвяне на стратегическата част на регионалния план на Югоизточния район за планиране и присъщото определяне на визия, цели и приоритети е отчетена и актуализацията на приоритетите на кохезионната политика на ЕС за периода 2007–2013 г., новата селскостопанска политика, както и новите изисквания по отношение на Структурните и Кохезионния фонд. Съгласно заданието специално внимание в плана се отделя и на структурите за управление на регионалното развитие в района за планиране. С цел дефиниране на основните направления на регионалната политика е анализирано развитието на района, както от гледна точка на вътрешно регионалните различия, така и в аспекта на общото развитие на страната и взаимовръзките му със съседните райони за планиране.

В процеса на анализиране на изходната статистическа информация, оценката на силните и слаби страни, възможностите и заплахите, дефиниране на визията, целите и приоритетите, бе осигурено участието на заинтересовани страни на централно, регионално и местно ниво. Този подход е избран с цел интегриране на отделните секторни политики, както и въвеждане на принципите на партньорство и координация между държавно управление и местно самоуправление за успешно реализиране на политиката за регионалното развитие.

Неделима част от плана е индикативна финансова таблица по източници на финансиране, приоритети и мерки, обобщаваща необходимите ресурси за неговото изпълнение с партньорите на регионално равнище.

I. Анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние и на потенциала за развитие на района

Анализът се основава на данни от официални източници – Националният статистически институт, Министерство на околната среда и водите, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на земеделието и горите, Министерство на транспорта и съобщенията и действащи национални стратегии, програми и планове. Анализираните данни са за период от три до пет години (2003 г. включително) в зависимост от наличността им. В настоящето резюме са представени изводите по отделните части от анализа.

1. Описание на района

- Географското разположение на Югоизточния район с широкия си излаз на Черно море и дългата граница с Турция е от стратегическо значение за България.
- Районът е един от най-богатите в България на биологично разнообразие и естествени стари гори, откриващи възможност за развитие на специализиран туризъм и почивка във вътрешността на региона.
- Климатичните и почвени условия са благоприятни за развитие на земеделието.
- Водните ресурси са ограничени и неравномерно разпределени, което изисква разумното им ползване.
- Климатичните условия, разнообразният релеф (вкл. по Черноморското крайбрежие) и богатството на минерални извори и лечебна кал са благоприятни условия за развитие на туризъм.
- Югоизточният район за планиране има богато културно-историческо наследство, за чието опазване и поддържане не се полагат достатъчно грижи.

От данните, техният анализ и изводите по-горе могат да се направят следните по-обща заключения:

Докато климатичните и почвените условия са благоприятни за земеделието в по-голямата част от територията на ЮИРП, ограничените водни ресурси, в случай че не бъдат управлявани ефективно, могат да бъдат пречка за неговото развитие. Ограничените водни ресурси трябва да се имат предвид и при развитието на туризма, за който в друго отношение съществуват изключително благоприятни условия: климат, релеф и широка плажна ивица по Черноморието, минерални извори, многобройни паметници на културата от различни епохи, богато биоразнообразие, уникално не само за България и Европа, но и за света.

2. Население

- ЮИРП е слабо населен, като стойността на показателя варира чувствително на общинско ниво. Тези разлики се дължат на наличието, от една страна на планински и селски територии с ниска гъстота на населението, а от друга – на развити урбанистични центрове, където гъстотата на населението е висока.
- Анализът на статистическите данни показва трайно влошаване на демографския потенциал на ЮИРП. По-високият темп на намаляване на населението в сравнение със средното за страната, отрицателният естествен прираст, независимо от неговите

по-благоприятни в сравнение със страната стойности и устойчивите темпове на намаляване делът на населението в под-трудоспособна възраст водят до ограничаване на човешкия потенциал за стопанско развитие на района.

- С намаление на населението се характеризират всички области, но темпът е различен. Най-силно намалява населението в област Ямбол (почти два пъти по-ускорено от средното за страната). В тази област като цяло демографските тенденции и характеристики са най-неблагоприятни: тя е най-рядко населена, естественият прираст има най-ниски отрицателни стойности, темпът на процентно намаляване на населението е най-висок, населението в над-трудоспособна възраст – най-много и коефициентът на възрастова зависимост – най-висок. Това означава, че демографският потенциал на област Ямбол е най-нисък в сравнение с другите две области в ЮИРП.
- Между отделните общини в ЮИРП съществуват значими различия по параметрите: прираст, възрастова структура, коефициент на възрастовата зависимост и етническа структура. Най-тревожно е състоянието в общините Малко Търново, Болярово, Тунджа, където населението трайно застарява и намалява с високи темпове. В тези общини има малко хора в трудоспособна възраст и коефициентът на възрастова зависимост е много висок. Положителни демографски тенденции се наблюдават в общините Несебър, Созопол, Приморско, Царево, където населението се увеличава благодарение на вътрешна миграция. Добри демографски показатели имат общините Ямбол, Сливен и Бургас, където коефициентът на възрастова зависимост е значително по-нисък от този за страната, което показва концентрация на хора в трудоспособна възраст. В района са се обособили няколко общини със силна концентрация на малцинствени групи. Най-значима е тази концентрация в общините Руен, Твърдица, Айтос, Котел, Сунгурларе. Две от тези общини – Руен и Твърдица, са и единствените в ЮИРП с положителен естествен прираст
- Образователната структура на ЮИРП е по-неблагоприятна от средната за страната, което ограничава потенциала на района за развитие, особено в сферата на иновациите. Най-ниско е образователното ниво в област Сливен, която е и на последно място в страната по показател комбиниран образователен индекс.
- Ниско е образователното ниво на населението в общините Котел, Твърдица, Руен, Камено, Сунгурларе, където е концентрирано население от ромската и турската етническа общност.

3. Социален сектор

- Положително влияние върху развитието на пазара на труда в ЮИРП оказват нарастването на коефициента на икономическата активност, нарастването на заетостта и намаляването на безработицата. Заплаха са негативните демографски тенденции, свързани със застаряване на населението, засилена миграция и отрицателен естествен прираст.
- Равнището на безработица в ЮИРП намалява, но все още е неприемливо високо. Достъпът до пазара на труда е затруднен, особено за уязвимите групи от населението:

жени, млади хора до 29 г. и хора над 55 г. Положителен е ефектът от активните мерки за защита при безработица и насърчаване на заетостта.

- Наблюдават се различия в равнището на безработицата на областно и общинско ниво, като най-висока е безработицата в общини с висок процент на ромско население и нисък образователен статус.
- Равнището на професионална квалификация на работната сила, особено на безработните лица, е недостатъчно адекватно на пазарните изисквания.
- Нарастването на общата заетост в района се дължи предимно на по-високата икономическа активност на частния сектор.
- Доходите на домакинствата в ЮИРП нарастват. Въпреки това средният доход на домакинство в ЮИРП е по-нисък от средното за страната. Значителна част от доходите на населението се формира от работна заплата и от социални трансфери (пенсии, семейни добавки за деца, обезщетения на безработни и други социални помощи).
- Общините Котел, Сунгурларе, Твърдица, Стралджа и Руен са с най-сериозни социални проблеми (висока безработица, неразвит пазар на труда, ниски доходи на населението, ниска обезпеченост на населението със здравни грижи и възможности за образование).
- Заведенията за социално подпомагане и здравните заведения в ЮИРП са с остаряла материално-техническа база и са концентрирани в областните центрове. ЮИРП е на едно от последните места по брой на болнични заведения и болнични легла сред районите за планиране.
- Сградният фонд в образованието е остарял, материално-техническата база е амортизирана, а училищната инфраструктура не е адаптирана към нуждите на децата с физически увреждания. Броят на учебните заведения и детските градини в ЮИРП намалява.
- Област Сливен е на последно място в страната по образователен индекс и по процент на записваемост в първите две образователни степени. Делът на неграмотност в общините Котел, Твърдица и Руен, в които е концентрирано малцинствено население, значително превишава средното за страната.
- Културните институции (театри, музеи, кина, читалища и библиотеки) са ограничили активността си, поради недостатъчно финансови ресурси за поддръжка и обезпечаване на дейността и слаб интерес от страна на местното население. Изключение правят кината в Сливенска и Ямболска област.
- Нараства значението на печатните издания и телевизионните станции и програми, докато ролята на радиостанциите и радиопрограмите чувствително намалява за разлика от ситуацията в страната като цяло.
- Не е добро състоянието на обществените сгради за култура особено на тези в селата.
- И в трите области на Югоизточния район за планиране се отдава особено значение на културните прояви и традиционните празници.

4. Стопански сектор

- До 2000 г. Югоизточният район отчита високи стойности на показателите БВП и БВП на глава от населението в сравнение с останалите райони за планиране в страната. Високите стойности на показателите обаче се формират в област Бургас, което поставя целия район в зависимост от икономическото развитие на тази област. През 2001 г. се наблюдава обратна тенденция на намаление на стойностите на тези показатели в сравнение с общите за страната, което поставя района на предпоследно място в сравнение с останалите по стойност на тези показатели.
- През 2001 г. започва трайна тенденция на спад в някои от икономическите сектори на показателя БДС за Югоизточния район за планиране, докато по същото време тенденцията в страната е точно обратната. Причината е спадът на показателите в сектора на индустрията и общия спад на трите области – Бургас, Сливен и Ямбол в аграрния сектор, което поставя района в по-неблагоприятна икономическа ситуация от останалите райони за планиране;
- Единствено секторът на услугите показва тенденции на стабилно нарастване на БДС и за трите области. Това води до реструктуриране на икономиката в област Ямбол (където до 1999 г. водещ е бил аграрният сектор) и в област Сливен (където до 1999 г. водещи са били секторите на индустрията и услугите).
- Бизнесът и индустрията в района са представени изключително от микро и малки фирми. Намалява значението на големите предприятия, което довежда до свиване на нетните приходи от продажби в района.
- Наблюдава се различие между област Бургас и областите Сливен и Ямбол по показатели брой заети в предприятията и реализирани нетни приходи от продажби. Броят на заетите в област Бургас остава величина със слабо нарастване, докато нетните приходи от продажби падат. Тази тенденция не важи за останалите две области (където показателите нарастват), но оказва негативна тенденция по показател нетни приходи от продажби за целия район за планиране.
- По инвестиции в ДМА нивото на Района е под средното за страната, което има неблагоприятно въздействие върху развитието на бизнеса в района. Най-много инвестиции в ДМА са направени в сектора „Преработваща промишленост“, наблюдава се тенденция на бързо нарастване на инвестициите в сектора „Хотелиерство и ресторантьорство“, а също така и в секторите „Строителство“ и „Търговия и ремонт“. Тази тенденция води до промяна в структурата на бизнеса на района за планиране.
- Преките чуждестранни инвестиции в района за планиране са със стойности под средните за страната. Те обаче следват общата за страната тенденция на нарастване, което влияе благоприятно върху съживяването на бизнеса и икономиката както на областите, така и на района като цяло.
- Областите в Югоизточния район за планиране са нехомогенни по степен на индустриализация. Промислеността е представена най-вече на територията на област Бургас с водещ сектор нефтохимия и нефтопреработване. В област Сливен от водещо значение са текстилната и хранително – вкусовата промишленост, а за област Ямбол – само хранително-вкусовата. Запазени са някои традиционни отрасли, които изграждат

облика на някои от областите в ЮИРП: текстилна промишленост (по-специално килимарство и производство на текстил и чорапени изделия), обработка и консервиране на рибни продукти и промишлен риболов, дървообработване и добив на морска сол чрез слънчево изпарение.

- Индустиалните предприятия са разположени изключително около областните центрове. В този смисъл те не оказват влияние върху възстановяването и съживяването на по-изостаналите райони, които са далеч от централните градове.

4.3. Туризм

- Туризмът е водещ отрасъл в икономиката на Югоизточния район за планиране.
- МТБ е неравномерно разпределена и е концентрирана основно по Черноморското крайбрежие
- Морският рекреативен туризм има водещо място в развитието на туризма, но той е сезонен.
- Югоизточен район за планиране има изключително благоприятно географско положение и разполага с природни ресурси за развитие на морски рекреативен, културно-познавателен, балнеоложки, еко и селски туризм, които могат да се развиват самостоятелно.
- Ресурсният потенциал е териториално разпределен в целия район, но е усвоен основно в общините по Черноморието, поради липсата на комплексен туристически продукт за региона.
- ЮИРП е съставен от три подрайона с характерни особености и приоритети за развитие на туризма: Черноморско крайбрежие, Източна Стара планина и Странджанско-Сакарски подрайон.
- Туризмът като стопанска дейност е съсредоточен в частния сектор, който е представен изключително от микро и малки предприятия.
- В някои райони на високостойности атракции, каквито са местността „Карандила“, природен парк „Сините камъни“, град Котел, село Жеравна и село Медвен липсват условия за посрещане на по-голям брой посетители (устроени паркинги, заведения за хранене, магазини, информационни табла и услуги).
- Липсва цялостна маркетингова, рекламна и информационна дейност за района или за големи части (в т.ч. общини), което е ограничител не само за привличане на посетители във вътрешността, но и за качествено им обслужване на място.
- Не се полагат достатъчно усилия за адаптиране на подходящи обекти за туристически посещения, подобряване на туристическата инфраструктура и създаване на продукти и събития, отговарящи на изискванията на международния пазар.
- Недостатъчни са и качеството и разнообразието на туристическо предлагане, не се използват възможностите за целогодишен туризм и за предлагане на алтернативни форми на туризм.

4.4. Земеделие

- Неблагоприятна тенденция от последните няколко години е спадането на средните добиви, увеличаване себестойността на селскостопанската продукция и намаляване размера на обработваемата земя.
- Технологичните разходи са сведени до минимум, което води до малки добиви и ниско качество. Не се спазват технологиите по отглеждане на земеделските култури, закупуваните семена не са качествени, обработката на почвата не е качествена, не се прилагат научнообосновано торене и методи за растителна защита.
- Сортовата структура не винаги е съобразена с почвено-климатичните условия и продължаващата суша в района. Необходимо е да се изпитват и прилагат нови, устойчиви на променените условия сортове и култури.
- При животновъдството не се използват подходящи и ефективни породи, прилага се ненормирано и небалансирано хранене на животните, а при някои стопани се наблюдават и лоши условия на отглеждане на животните. Слабата механизацията и високият дял на ръчен труд оскъпяват производството на животинска продукция и го правят нерентабилно. Необходими са спешни интервенции, включително директни помощи за подобряване на качеството, поради високите изисквания на ЕС към селскостопанските производители и зависимостта на района от разглежданата дейност.
- Пазарът на земята в района е неразвит. Тук се сключват относително по-малко сделки, отколкото в останалата част на страната. Процесите на уедряването на земята на този етап са много забавени.
- Реализацията на произведената продукция е трудна и изкупните цени не задоволяват производителите. Липсата на надеждни пазари за селскостопанската продукция води до намаляване на мотивацията и отказ сред голям брой земеделски производители за насочване към селскостопанско производство.
- Голяма част от съществуващите селскостопански пазари не отговарят на изискванията и не разполагат с необходимите щандове, пространства и установени правила за контрол и осъществяване на нормални пазарни взаимоотношения. На много места селскостопанската продукция се предлага нерегламентирано при крайно неблагоприятни хигиенни условия. На тези места не се осъществява почти никакъв ветеринарен и медицински контрол.
- Билкопроизводството (а в следващите години и биологичното земеделие) в ЮИПР се явява алтернатива за земеделието в изостаналите части на района и е подходящо за малки семейни ферми и отделни стопани. Необходимо е запознаване на потенциално заинтересованите с възможностите, които предлага този вид селскостопанска дейност и провеждането на подходяща политика в тази насока.

4.5. Горско стопанство

- Горското стопанство няма решаваща роля при формирането на БДС за Югоизточния район за планиране, но за населението в някои общини е съществен източник на доходи (Малко Търново, Приморско, Царево, Твърдица, Котел, Руен).
- Над 70% от горите в ЮИПР са държавен горски фонд.

- Ползването от горите продължава да е главно добив на дървесина.
- Не се дооценяват възможностите за реализиране на приходи от странични ползвания в горски фонд – ловно стопанство, добив на билки, горски плодове и гъби, производство на етерични масла, фуражи, балсамова смола, растителни дъбилни материали, дървени въглища и др.
- Не се отчитат средообразуващите и естетични функции на горските екосистеми.
- Най-съществена заплаха за горите в ЮИРП са съхненето и пожарите.

4.6. Транспорт

В заключение достъпът до различни видове транспорт в района е на добро ниво, с наличие на летища, пристанища и ж.п. терминали, като при подобряване на транспортните връзки между тях е възможно да бъде развит интермодален транспорт по въздух, море и суша. Тази възможност е свързана най-вече с летище Бургас и намиращите се на около 10–15 км пристанище Бургас, разгърнат ж.п. възел, международен път Е 87 и свободна безмитна зона.

5. Техническа инфраструктура

- Районът е покрит изцяло с мрежа за електроснабдяване, телекомуникационна инфраструктура и водоснабдителна мрежа. Приоритетно в района ще се развият мобилните и интернетните телесъобщителни мрежи и мрежата за битово газоснабдяване. Това ще намали зависимостта от традиционни комуникации и потреблението на електричество.
- Относително слабо развитие на транспортната инфраструктура, канализационната мрежа и ПСОВ, както и на инфраструктурата за управление на отпадъци в района като цяло и неравномерното им разпределение между области и общини:
 - поставят района в неблагоприятни конкурентни условия и среда за развитие;
 - създават неравностойни условия за развитие и конкурентност на областите и особено на някои общини, като например Руен и общините в планините Странджа и Сакар.
- Това натоварва околната среда, главно с изхвърляне на отпадъчни води в реки, създаване на неорганизираните сметища и замърсявания от депа, които не отговарят на стандартите. Липсата на система за рециклиране на отпадъците повишава допълнително натоварването на околната среда и разходите за управление и депа. Подобно натоварване на околната среда намалява възможността за битово ползване на вече ограничените водни ресурси, привлекателността на района и възможностите за развитие на туризма.
- Съществуващата техническа инфраструктура се нуждае от по-добра поддръжка, като приоритетно трябва да се реконструират и рехабилитират, както следва:
 - голяма част от третокласните и общински пътища;
 - водоснабдителната инфраструктура, за да се избегнат високите загуби на вода и
 - някои от опасните езера и язовири;

- съществуващите депа за битови отпадъци, за да отговорят на нормативните изисквания.
- Приоритет за ЮИРП е доизграждането на техническата инфраструктура, както следва:
 - депа за битови отпадъци и депата за битови и други отпадъци, както и инсталации за рециклиране на отпадъците;
 - канализационната мрежа и ПСОВ;
 - връзките на мрежите ниско напрежение в Бургаска област, за да се ограничат загубите и спада на напрежението при потребителите.

6. Иновации и технологии, центрове за научни изследвания и иновации

- Районът не е сред водещите в научноизследователската сфера, но разполага с научни кадри в сферата на химическата индустрия и земеделието.
- Районът разполага с основна мрежа от бизнес центрове и бизнес инкубатори, които могат да разширят своята дейност, насочвайки усилията си към трансфер на нови технологии.

7. Състояние на околната среда

- Водните ресурси, макар и ограничени, са достатъчни за задоволяване на нуждите на населението, но не се управляват ефективно.
- Качеството на повърхностните води в района е добро с изключение на участъците замърсени от непречистени битови и промишлени води на основните градове. Подземните води се замърсяват с нитрати от земеделието.
- Комбинираното замърсяване от промишлеността и транспорта в гр. Бургас и гр. Камено ги нарежда сред населените места със сериозни проблеми в страната по отношение качеството на атмосферния въздух.
- В общините Бургас, Ямбол, Сливен, Карнобат, Айтос и Средец има превишения на установените норми (ПДК) за КАВ. Всички те имат изготвени програми.
- В общините Средец, Руен, Поморие, Приморско и Бургас в област Бургас все още има проблеми с безопасното съхранение на складираните количества негодни и залежали пестициди.
- Замърсяването на почвите с нефтопродукти е локализирано предимно в района на гр. Бургас и гр. Ямбол. „Лукойл Нефтохим“ изпълнява програма за ликвидиране на старите замърсявания, включително и на замърсените с нефтопродукти почви.
- Ерозионните процеси в почвите са много сериозни в областите Бургас и Ямбол, а в Ямбол и Сливен се наблюдава нарастващо засоляване.
- ЮИРП е сред най-богатите на биологично разнообразие, което определя и големия му потенциал за включване в Европейската мрежа Натура 2000.
- Мрежата от ЗТ е добре развита, като тук се намира най-голямата ЗТ в страната – ПП Странджа.
- Биоразнообразието и ЗТ са един от важните фактори за развитие на туризма във всичките му форми и особено екотуризма.

- Шумовото замърсяване в градските центрове на трите области е високо.
- Радиационната обстановка е нормална с изключение на рудник Сливен.
- Данните за количествата отпадъци са недостатъчни и несигурни, въпреки тенденцията на подобряване на системата на отчитане.
- Генерираните количества битови отпадъци са високи и нарастват, особено в област Бургас
- В района не функционира система за разделно събиране и обезвреждане на болничните отпадъци и на повечето опасни отпадъци от бита.
- Не се извършва разделно събиране и рециклиране на битови отпадъци.
- Свлачищните процеси в Черноморските общини, в Котел и Бяла паланка от област Сливен са значителни и изискват специални мерки.

8. Възможности за финансиране, съфинансиране и усвояване на средствата по председателствителните и структурните фондове.

Административният и институционален капацитет в ЮИРП за планиране е недостатъчен, което е пречка за ефективно усвояване на предприемаческите фондове на ЕС. Само 2.7% от служителите в местната администрация владеят английски език, което се явява основна спънка при обработването на информацията за възможно финансиране по председателствителните и други фондове. Това, както и недостатъчното обучение, са и основната причина за малкия брой разработени проектни предложения. Необходимо е да се положат сериозни усилия за изграждане на капацитета на общинско и областно ниво, за да се осигури ефективно усвояване на Структурните и Кохезионния фондове.

9. Териториално-урбанистична структура

- Югоизточният район за планиране има балансирана селищна мрежа с изключение на южната част на района.
- Населените места в ЮИРП се характеризират с влошено качество на градската среда и със затруднен достъп за хора с увреждания; наблюдава се голяма интензивност на застрояване и изчезване на зелени площи.
- Транспортното обслужване в областните центрове е сравнително добро, като качествено подобрене може да се търси в две посоки: обновяване на автобусния парк и подмяна на някои от автобусните линии с тролейбусни в Бургас и Сливен.

10. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT)

<p>Силни страни</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стратегическо географско разположение • Благоприятни природно-географски и климатични условия • Добро състояние на околната среда • Богато културно-историческо наследство • Засилена икономическа активност на МСП • Балансирана селищна мрежа • Задоволително развита транспортна инфраструктура; • Наличие на транспортни възли, осъществяващи връзка с регионите от ЕС и света • Добре развити инженерни мрежи • Добре ориентирана система за социална защита • Разнообразна отраслова структура • Наличие на кадрови ресурс в традиционни за отделните области производства • Ниска гъстота на населението в райони с богато биологично разнообразие • Наличие на висши учебни заведения • Наличие на стратегически чужди инвеститори • Положително отношение на местните власти към привличане на инвеститори • Работещи аспекти от трансгранично сътрудничество 	<p>Слаби Страни</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вътрешно-регионални различия • Влошени демографски показатели • Нисък жизнен стандарт спрямо ЕС • Висока безработица сред всички уязвими групи • Несъответствие между професионална квалификация и пазарно търсене • Засилващи се тенденции за концентрация на малцинствените групи • Влошено качество на градската среда • Недостатъчно добро качество на предлаганите услуги от заведенията за социално подпомагане, образование и здравеопазване • Остаряла и амортизирана МТБ на заведенията за социално подпомагане, образование и здравеопазване • Недостатъчно ефективна и амортизирана техническа инфраструктура • Неефективно управление на природните, исторически и културни ресурси • Нецелесъобразно устройство на част от територията • Наличие на слабо развити селски райони и силно фрагментирано земеделие • Ресурсоемкост и неефективност на производствения процес • Локални замърсявания на околната среда • Недостатъчен административен капацитет за усвояване на средства от ЕС • По-нисък ръст на инвестициите от средното за страната • Изоставане в развитието на научно-развойната дейност и слаба връзка наука-бизнес
<p>Възможности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Откриване на Европейския пазар за български стоки и услуги • Достъп до финансови средства от ЕС и други външни източници • Макроикономическа стабилност и икономически растеж • Трансгранично и междурегионално сътрудничество • Налагане на програмнопроектния подход в развитието • Успешно прилагане на политики, стратегии и програми • Инструменти за подобряване на качеството и обхвата на образованието и въвеждане на обучение през целия живот • Благоприятен инвестиционен климат • Развиващ се пазар на алтернативни форми на туризъм в Европа и света 	<p>Заплахи</p> <ul style="list-style-type: none"> • Високи изисквания на ЕС • Конкурентен натиск от европейски продукти и услуги на българския пазар • Недостатъчни национални инвестиции за поддръжка на публичната инфраструктура • Законова уредба недостатъчно стимулираща развитието на бизнеса • Липса на национална политика за насърчаване удряването на земята и неразвит пазар • Забавяне на фискалната децентрализация • Неефективно провеждане на регионалната политика поради липса на ресурси • Забавяне на социалната интеграция на групите в неравностойно социално положение • Влошаване на екологичното състояние на Черно море • Не достатъчен капацитет за усвояване на средства от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС

II. Стратегическа част

1. Визия

Устойчиво и балансирано икономическо развитие и социално благополучие, основани на стратегическото географско разположение – излаз на Черно море и външна граница с Р Турция и транспортни възли, уникалните природни дадености на територията между източна Стара планина и Странджа планина, и традициите в туризма, преработващата промишленост и земеделието.

2. Стратегически цели, приоритети и мерки.

Регионалният план за развитие на Югоизточен район за планиране предвижда 4 стратегически цели за приближаване до визията за развитие на района. Всяка от тези 4 стратегически цели включва набор от приоритети, които съвместно водят до постигането им. В рамките на всеки от приоритетите са определени от 1 до 3 конкретни цели, които се очаква да бъдат постигнати чрез съвместното изпълнение на всички мерки към съответния приоритет. По-долу е представена Стратегическата част на Регионалния план за развитие като комплекс от взаимобвързани и взаимодопълващи се стратегически цели, приоритети, конкретни цели и мерки.

Стратегическа цел 1: Създаване на условия за икономически растеж с темпове, изпреварващи средните за страната.

Приоритет 1: Развитие и модернизация на регионалната и местната инфраструктура, обслужващи бизнеса и населението.

Специфична цел 1: Към 2014 г. е постигнато съответствие с Европейските изисквания за пътната мрежа, свързваща всички зони за развитие на бизнес с Европейските транспортни коридори.

Специфична цел 2: Към 2014 г. всички зони за развитие на бизнес и с туристически потенциал са осигурени със съвременни водоснабдителни и канализационни мрежи и съоръжения.

Мярка 1: Изграждане, реконструкция и поддръжка на регионалната и местна техническа инфраструктура

Мярка 2: Създаване на нова и модернизиране на съществуващата специализирана бизнес инфраструктура

Приоритет 2: Подпомагане развитието и повишаване на конкурентноспособността на предприятията от преработващата промишленост

Специфична цел 1: До 2014 г. ежегодният ръст на произведената продукция в приоритетните за района подотрасли на преработващата промишленост е над средния за страната.

Специфична цел 2: Към 2014 г. равнището на заетост в ЮИРП е около 65%

Мярка 1: Подпомагане на МСП за инвестиране в ДМА, иновационни технологии, развитие на производство, енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници

Мярка 2: Подкрепа, обучение и информиране на МСП за съвременно управление на бизнеса.

Мярка 3: Обучение през целия живот в приоритетните направления за развитие на района

Мярка 4: Инвестиционен маркетинг на ЮИРП с цел привличане на нови крупни чуждестранни инвеститори.

Приоритет 3: Развитие на туризма.

Специфична цел 1: Към 2014 г. приходите от туризъм по Черноморието са нараснали с 50%, а във вътрешността на района десет пъти.

Специфична цел 2: Към 2014 г. увеличаване на туристопотока по Черноморието с 30% извън активния сезон.

Мярка 1: Разработване и изпълнение на регионална туристическа стратегия и маркетингов план за района.

Мярка 2: Инвестиции в специализирана туристическа инфраструктура.

Мярка 3: Подпомагане разработването на нови туристически продукти и маркетинг

Мярка 4: Обучение и квалификация на заетите в туризма

Мярка 5: Насърчаване на инвестициите в МТБ за развитие на алтернативни форми на туризъм.

Приоритет 4: Развитие на аграрния сектор

Специфична цел 1: Нарастване на абсолютната стойност на формираната БДС от аграрния сектор с 10% към 2014 г.

Специфична цел 2: Към 2014 г. намаляване на територията, класифицирана като изостанал селски район с 50%.

Мярка 1: Насърчаване на инвестициите в устойчиви практики в аграрния сектор.

Мярка 2: Обучение и квалификация за нуждите на развитие на аграрния сектор

Мярка 3: Подпомагане кооперирането в селските райони.

Мярка 4: Многофункционално (устойчиво) управление на горите.

Стратегическа цел 2: Осигуряване на благоприятна, здравословна и стимулираща развитието жизнена среда.

Приоритет 1: Подобряване на жизнената среда

Специфична цел 1: Към 2014 г. се прилага европейското и българското законодателство в сферата на биологичното разнообразие.

Специфична цел 2: Към 2014 г. в района няма замърсени терени с отпадъци, нефтопродукти и излезли от употреба пестициди.

Специфична цел 3: Към 2014 г. е постигнато качество на селищната среда в района, отговарящо на изискванията на европейското законодателство, стандарти и добри практики.

Специфична цел 4: Към 2014 г. обществените сгради в района отговарят на изискванията на Закона за енергийна ефективност.

Мярка 1: Инвестиране в дейности по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници в населените места.

Мярка 2: Изграждане и модернизация на елементите на селищната среда

Мярка 3: Възстановяване и подържане на културно-историческото наследство и културните традиции

Мярка 4: Разработване и изпълнение на планове за управление на защитени територии, защитени видове и защитени зони (Национална Екологична мрежа)

Мярка 5: Въвеждане на система за ефективно управление на отпадъците

Мярка 6: Рекултивация на замърсени терени и почви, борба с ерозията на почвата

Приоритет 2: Повишаване на качеството, обхвата и достъпността на социалните услуги.

Специфична цел 1: Към 2014 г. качеството на услугите в социалната сфера отговаря на Европейските изисквания, норми и добри практики.

Мярка 1: Реконструкция и модернизация на социалната инфраструктура

Мярка 2: Професионална квалификация и преквалификация в сферата на обществените услуги

Мярка 3: Подпомагане на интегрирането на уязвимите групи

Мярка 4: Здравна профилактика.

Приоритет 3: Повишаване на качеството на административните услуги, предоставяни на населението и бизнеса.

Специфична цел 1: Към 2014 г. е постигнато качество и обхват на административното обслужване съответстващо на изискванията на ЕС.

Мярка 1: Въвеждане на нови форми на административно обслужване

Стратегическа цел 3: Подобряване управлението на процеса на развитие.

Приоритет 1: Укрепване на институционалния капацитет за усвояване на средства от Европейските фондове

Специфична цел 1: Към 2014 г. в ЮИРП са привлечени и усвоени една шеста от средства на ЕС, привлечени и усвоени в България.

Мярка 1: Обучение за разработване и управление на програми и проекти от фондовете на ЕС

Мярка 2: Информирание на заинтересованите страни за възможностите за финансиране от ЕС.

Приоритет 2: Разработване на териториално устройствени схеми, планове и проекти.

Специфична цел 1: Към 2010 г. всички общини в ЮИРП разполагат с териториално устройствени схеми и планове

Мярка 1: Разработване на териториално устройствени схеми, планове и проекти

Стратегическа цел 4: Развитие на трансгранично и регионално сътрудничество

Приоритет 1: Трансгранично сътрудничество с Република Турция

Специфична цел 1: Увеличаване с 40% на пътничкопотока, товаропотока и стокооборота между двете страни до 2014 г. през ЮИРП.

Специфична цел 2: Повишаване на ръста на инвестициите от Турция в района с 10% до 2014 г.

Мярка 1: Развитие и модернизация на трансгранична инфраструктура

Мярка 2: Съвместни проекти за икономическо развитие, опазване на околната среда, туризъм, културен и образователен обмен.

Приоритет 2: Трансрегионално сътрудничество

Специфична цел: Към 2014 г. ЮИРП е вторият район в България по размер на чуждестранните инвестиции.

Мярка 1: Развитие на мрежи сред местните и регионални власти, културни, научни и бизнес институции за подготовка и реализация на съвместни проекти в областта на инфраструктурата, икономическото развитие, опазване на околната среда, културен и научен обмен.

III. Обхват на районите за целенасочено въздействие

Обхватът на районите за целенасочено въздействие е определен въз основа на разпоредбите на Закона за изменение и допълнение на Закона за регионално развитие (ДВ, бр. 32 от 2005 г.). Той е основан изцяло на данни на Националния статистически институт, които са представени в Приложения 1-5 към Част III. Следва да се отбележи, че районите включени в категорията „Райони в индустриален упадък“ са селски райони (за последните 4 г. процентът на заети в индустриалния сектор в тях е под 50%).

Области / общини	Изостанал селски район	Изостанал граничен район	Район за икономически растеж	Район в индустриален упадък	Изостанал планински район	В нито една категория
Област Бургас						
Айтос						Айтос
Бургас			Бургас			
Средец	Средец	Средец				
Камено	Камено					
Карнобат	Карнобат					
Малко Търново	Малко Търново	Малко Търново				
Царево		Царево				
Несебър			Несебър			
Поморие						Поморие
Руен					Руен	
Созопол	Созопол	Созопол				
Сунгурларе	Сунгурларе			Сунгурларе		
Приморско						Приморско
Област Сливен						
Котел	Котел				Котел	
Нова Загора	Нова Загора					
Сливен						Сливен
Твърдица	Твърдица			Твърдица	Твърдица	
Област Ямбол						
Болярово	Болярово	Болярово				
Елхово	Елхово	Елхово		Елхово		
Стралджа	Стралджа			Стралджа		
Тунджа	Тунджа					
Ямбол						Ямбол

IV. Индикативна финансова таблица

Финансовата индикативна таблица се основава на възможности за привличане на средства от Европейските фондове:

1. Регионален фонд за развитие
2. Социален фонд
3. Фонд за развитие на селските райони
4. Фонд за институционално укрепване
5. Фонд за Външни граници

Финансовата индикативна таблица не включва средства, които могат да бъдат привлечени от Европейския Кохезионен фонд, поради следните причини:

- разходването на средствата ще се осъществява въз основа на национални програми;
- за първи път средствата от този фонд ще се разходват на програмен принцип. В момента България изготвя 2 оперативни програми в тази насока – „Околна среда“ и „Транспорт“.

В тази връзка следва да се има предвид, че средства от Кохезионния фонд могат да се използват за реализиране на следните типове проекти на територията на ЮИРП: ВиК, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, регионални депа, изграждане, реконструкция и модернизация на пътища от републиканската пътна мрежа – магистрали, I и II клас, жп транспорт и други.

Финансовата индикативна таблица включва и средствата, които могат да бъдат привлечени в ЮИРП от специалната инвестиционна програма за РЦВ, която ще се осигурява от републикански бюджет.

Финансовата индикативна таблица е изготвена въз основа на финансовата рамка за България за периода 2007 – 2009 г. и предвиждане за увеличаване на средствата през периода 2010-2013 г. в съответствие с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие. Таблицата отчита необходимостта от съ-финансиране от национални средства в размер на 31%, 25% от които би трябвало да се финансират от Националния фонд, а останалите – от общински бюджети. Следва да се отбележи, че се очаква по-голям размер на средствата от общински бюджети, но това може да бъде установено с необходимата точност само след анализ на приетите съгласно ЗРР общински планове за развитие на всичките 22 общини от ЮИРП. Към момента на изготвяне на Регионалния план за развитие на ЮИРП тази информация не е изчерпателна.

Разпределението на средствата по мерки от Регионалния план за развитие се основава на анализ на условията за финансиране от Европейските фондове, заявените потребности от областните администрации (Областни стратегии за развитие) и местни власти в ЮИРП (виж *Приложение I към Част IV*, съдържащо пакет от проекти и проектни намерения, представени от някои от общинските администрации), и оценка на потребностите за постигане на заложените цели.

Индикативна финансова таблица

в млн.лева	Общо средства за финансиране	Републикански бюджет, вкл. Национален фонд и общински бюджети	Фондове на ЕС без Кохезионен фонд
Общо	1144,08	290,58	853,50
Приоритет, мярка, година	Общо средства за финансиране	Републикански бюджет	Фондове на ЕС без Кохезионен фонд
1	2	3	4
Стратегическа цел 1	834,49	217,32	617,17
Приоритет 1	573,11	147,07	426,04
Мярка 1: техническа инфраструктура	554,75	131,28	423,47
Мярка 1 РЦВ: техническа инфраструктура	12,00	12,00	
Мярка 2: създаване на нова и модернизиране на бизнес инфраструктурата	3,37	0,80	2,57
Мярка 2 РЦВ: създаване на нова и модернизиране на бизнес инфраструктурата	3,00	3,00	
Приоритет 2	113,15	29,07	84,09
Мярка 1: инвестиране в ДМА	96,68	22,88	73,80
Мярка 1 РЦВ: инвестиране в ДМА	3,00	3,00	
Мярка 2: обучение	6,74	1,59	5,14
Мярка 3: обучение през целия живот	3,37	0,80	2,57
Мярка 4: инвестиционен маркетинг	3,37	0,80	2,57
Приоритет 3	91,03	25,36	65,67

Мярка 1: туристическа политика	3,37	0,80	2,57
Мярка 2: инвестиции в туристическа инфраструктура	26,95	6,38	20,57
Мярка 2 РЦВ: инвестиции в туристическа инфраструктура	2,00	2,00	
Мярка 3: туристически продукти и маркетинг	14,51	3,43	11,08
Мярка 4: квалификация на заетите в туризма	13,00	3,08	9,92
Мярка 5: МТБ алтернативен туризъм	28,20	6,67	21,53
Мярка 5 РЦВ: МТБ алтернативен туризъм	3,00	3,00	
Приоритет 4	57,19	15,82	41,37
Мярка 1: стимули за устойчиви земеделски практики	21,47	5,08	16,39
Мярка 1 РЦВ: стимули за устойчиви земеделски практики	1,00	1,00	
Мярка 2: обучение на заетите в земеделието	13,96	3,30	10,65
Мярка 3: подпомагане на кооперирането на селскостоп, производители	3,37	0,80	2,57
Мярка 4: управление на горите	15,40	3,64	11,76
Мярка 4 РЦВ: управление на горите	2,00	2,00	
Стратегическа цел 2	230,81	54,62	176,19
Приоритет 1	200,88	47,54	153,34
Мярка 1: енергийна ефективност	82,28	19,47	62,81

Мярка 2: изграждане на елементи на селищната система	14,44	3,42	11,02
Мярка 3: поддържане на културно историческо наследство	9,91	2,35	7,57
Мярка 4: управление на защитени територии	15,50	3,67	11,83
Мярка 5: система за управление на отпадъците	48,42	11,46	36,96
Мярка 6: рекултивация на замърсени терени и борба с ерозията	30,32	7,18	23,15
Приоритет 2	23,87	5,65	18,22
Мярка 1: реконструкция и модернизация на социалната инфраструктура	14,44	3,42	11,02
Мярка 2: квалификация в обществените услуги	6,06	1,44	4,63
Мярка 3: интегриране на уязвими групи	3,37	0,80	2,57
Приоритет 3	6,06	1,44	4,63
Мярка 1: нови форми на административно обслужване	6,06	1,44	4,63
Стратегическа цел 3	18,19	4,31	13,89
Приоритет 1	12,13	2,87	9,26
Мярка 1: обучение за управление на програми и проекти от фондовете на ЕС	6,06	1,44	4,63
Мярка 2: информация за възможностите за финансиране от ЕС	6,06	1,44	4,63

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ 2007–2013 г.

Приоритет 2	6,06	1,44	4,63
Мярка 1: разработване на териториално устройствени планове	6,06	1,44	4,63
Стратегическа цел 4	60,59	14,34	46,25
Приоритет 1	48,46	11,47	36,99
Мярка 1: развитие на трансгранична инфраструктура	42,39	10,03	32,36
Мярка 2: съвместни проекти за икономическо развитие, туризъм	6,06	1,44	4,63
Приоритет 2	12,13	2,87	9,26
Мярка 1: културни и научни институции за реализация на съвместни проекти	12,13	2,87	9,26

V. Наблюдение, оценка, контрол и актуализация на Регионалния план за развитие на ЮИРП

Съгласно Закона за регионално развитие Чл. 32 “Управлението, както и наблюдението, оценката и контролът за ефективното изпълнение и информационното осигуряване на програмите и плановете за регионално развитие се извършват при условия и по ред, определени с наредби на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите и министъра на регионалното развитие и благоустройството.” Съответният документ е Наредба за управлението, наблюдението, оценката и контрола за ефективното изпълнение и информационното осигуряване на регионалните планове за развитие, приета с ПМС №364 от 29.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 3 от 11.01.2005 г. и в сила от 11.01.2005 г.

Наблюдението върху изпълнението на целите и приоритетите на Регионалния план за развитие на Югоизточния район за планиране ще се осъществява от Регионалния съвет за развитие на ЮИРП въз основа на доклади с периодичност 1 г., в които се представя анализ и оценка на резултатите от осъществяването на Плана и се предлагат решения за действията, които трябва да бъдат предприети с оглед преодоляване на проблемите, свързани с неговото реализиране и, при необходимост, за неговата актуализация от компетентните органи.

В Регионалния план за развитие на ЮИРП е представена система от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана. Тази система от индикатори се основава на индикаторите, залегнали в Националната стратегия за регионално развитие и специфичните цели, приоритети и мерки на Регионалния план за развитие на Югоизточния район за планиране.

За периода на действие на Плана ще се разработят две **оценки**:

- **Междинна оценка**, отнасяща се за периода 2007 – 2009 г.
- **Заклучителна оценка**, която ще отчита целия период до 2014 г.

Оценките за изпълнението на Стратегията трябва да се извършват от независими оценители – консултантски организации или отделни експерти чрез възлагане на задачата.